

عملیات زنده‌گیری پلنگ در شبکه مستند

مجموعه مستند «عملیات پلنگ» به کارگردانی نیما عسگری و تهیه‌کنندگی فتح‌ا... امیری، تولید جدید شبکه مستند با نمایش تصاویر بکری از زنده‌گیری پلنگ ایرانی پخش می‌شود. فتح‌ا...امیری درباره این مستند گفت: این مجموعه ۱۳ قسمتی برگرفته از پایان‌نامه دکتری محمدصادق فرهادی‌نیاست. موضوع پایان‌نامه او، اکولوژی پلنگ ایرانی در شمال شرق ایران باتمرکزبر پارک ملی تندوره است. گروه مستندسازی ما از ابتدای

نگارش این پایان‌نامه تصویربرداری خود را آغاز کرد و تصاویری بکر و دیده نشده از عملیات زنده‌گیری پلنگ را به نمایش گذاشتیم. وی افزود: باید دقت داشت عملیات زنده‌گیری، یک تکنیک دانش‌محور و پیچیده است. برای مثال، باید محاسبه کرد تله را چگونه کار بگذاریم که پلنگ آسیب‌نبینند، همچنین پس از به تله افتادن، دستگاه سینگال می‌فرستد که حیوان خیلی در تله نماند و ... امیری درباره روند تولید این مجموعه نیز گفت:

همزمان با آغاز این پایان‌نامه، ماهم تصویربرداری مستندمان را آغاز کردیم. روند تولید این مجموعه، همانند دیگر مستندهای حیات‌وحش بسیار طولانی و همراه با سختی‌های زیادی بود. گاهی نزدیک به ۲۰ روز در محل می‌ماندیم تا یک پلنگ در تله قرار گیرد و بنوانیم فرآیند زنده‌گیری او را به نمایش بکشیم. این مجموعه جمعه‌ها ساعت ۲۲ از شبکه مستند پخش می‌شود و تکرارش روز بعد ساعت ۱۲ و ۲۰ دقیقه خواهد بود.

رسانه

MEDIA

شنبه ۳ دی ۱۴۰۱ ۶۳۸۹ شماره

یادداشت

تنفس در حریم امن

نگاهی به مفهوم امنیت

در فیلم‌نامه‌های تلویزیونی

نوشین مجلسی گروه رسانه

«امنیت دوری از هرگونه تهدید و نیز آمادگی برای رویارویی با خطرات است. مفهوم امنیت نسبی و دارای شدت و ضعف است؛ به این معناکه در برخی موقعیت‌ها (زمان و مکان‌های مختلف) در ذهن افراد ارتقا یا کاهش می‌یابد. امنیت از

ضروری‌ترین نیازهای یک جامعه است.» این تعریف کوتاه و ساده از امنیت برگرفته از «دانشنامه سیاسی» است. هر چند از این مفهوم در کتب متفاوت تعاریف متعددی ارائه و به جنبه‌های مختلفی از آن پرداخته است.

امنیت فردی، ملی، عمومی، خانواده، منطقه‌ای، بین‌الملل، نظامی، اقتصادی، فرهنگی، روانی، شهری، بهداشتی و... برخی از این تعابیر و دسته‌بندی‌هایی است که در مفهوم بسط امنیت گنجانده شده و می‌شود درباره هر یک بارها نوشت، در قالب نمایش آنها را تصویر کرد و در گفت‌وگوها و میزگرد‌ها درباره‌شان به بحث پرداخت. این مفهوم به رغم آن که برای هر فردی در جامعه- چه به واسطه تجربه ناامنی و چه زیستن در فضایی امن- ملموس و تعریف شده است اما همانقدر پیچیدگی دارد؛ زیرا در ارتباط با سایر عناصر اجتماعی در هر جامعه تعریف می‌شود و در پیوند با وجوه متفاوتی از حیات فردی و اجتماعی هر شخص قرار دارد و از مناظر مختلف قابل درک است.

با نگاه رسانه‌ای به این مهم می‌توان گفت همان قدر که رسانه در تولید اشکال مختلف خوراک‌های رسانه‌ای خود می‌تواند آن را القا یا متزلزل سازد، سوزهای است که به طرق مختلف در بستر صدا یا قاب تصویر رسانه‌ها محور قرار گرفته است.

اگر از بینندگان تلویزیون باشید، شاهد بودید که در سال‌های اخیر توجه سیما فراتر از بخش‌های خبری و برنامه‌سازی، در ساخت سریال‌های نمایشی با موضوعات امنیتی بیش از پیش شده است. تاجایی‌که چندین بار پرونده‌هایی‌که گفته می‌شود واقعی است در حوزه امنیت ملی و مقابله با تروریسم دستمایه قرار گرفتند.

حضور مشاورانی از رسته‌های مختلف هنگام نگارش فیلمنامه و همچنین ارائه مشاوره‌هایی از سوی آنان حتی زمان اجرا برای هر چه نزدیک‌تر شدن بازیگران به نقش‌هایی چون ماموران امنیتی یا جاسوسان باعث شد این دست سوزه‌های روز با اقبال بیشتری از سوی مخاطبان مواجه و با توجه به وقایع روز کشور و همگام با استقبال بینندگان از طرف سفارش دهندگان و همچنین کارگردانان بیش از گذشته کار شوند.

آنچنان که اشاره شد برخی شاخه‌ها و دسته‌بندی‌هایی که برای وجوه مختلف امنیت در نظر گرفته شده است بیشتر از سایر موارد در سریال‌ها دیده شدند. برای مثال در سال‌های اخیر اهمیت امنیت ملی از مضامینی است که چندین اثر نمایشی درباره آن ساخته شده است. اما با نگاهی عمیق‌تر می‌توان نشانه‌ها و نمودهایی از این مفهوم مهم، پیچیده و حیات‌بخش را حتی در قصه‌هایی که به نظر می‌رسد ارتباطی با چنین مضمونی نداشته باشند به یافت.

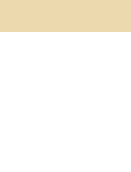
برای نمونه سریال‌هایی درباره فراز و نشیب‌های ارتباطات عاطفی و فردی را می‌توان تا حدودی مرتبط با مفهوم وسیع امنیت خانوادگی مرتبط دانست یا گفت مجموعه‌هایی که مفاسد اقتصادی و پرونده‌هایی در این خصوص را به نمایش درآوردند نیز نقی به لزوم امنیت اقتصادی و پاسداری از آن زدند. در همین خصوص، سریال تازه‌ای راهی آنتن شبکه سه سیما می‌شود که باید دید چه قصه تازه‌ای را با محور امنیت به مخاطبانش نشان خواهد داد و تا چه اندازه می‌تواند این مفهوم را در ارتباط با واقعیت زندگی مخاطبان سرگرم‌کننده و تماشایی به تصویر بکشد.

تیزر

قصه آدم‌های متزلزل

«تمامرخ» قرار است تصویر خانواده و آدم‌هایی باشد که شخصیت‌های متزلزلی دارند. مسلمانها ما چنین آدم‌هایی را بارها در جامعه دیده‌ایم. این افراد می‌توانند تصمیم‌گیرنده باشند، اما فریب می‌خورند و طمع پول زیاد از یک‌سو و فقدان امنیت و عشق در خانواده، از سویی دیگر باعث می‌شود آدمی به خیانت و حتی وطن‌فروشی تن دهد. این خلاصه‌ای از مجموعه تلویزیونی «تمامرخ» است که می‌خواهد روایتگر چنین افرادی باشد. تیزر پخش سریال تلویزیونی تمامرخ که از چند روز پیش آغاز شده، نشان می‌دهد قرار است مخاطبان تلویزیون با یک قصه مهیج روبه‌رو شوند.

قاب

روایت واقعیت‌ها

سریال‌های اکشن و پلیسی که پر از تعقیب و گریز باشد و یک تیم عملیاتی در این مسیر با چالش‌ها و موانعی روبه‌رو باشد از آن دست مضامینی است که بسیار مورد توجه مخاطبان قرار می‌گیرد. مجموعه «گاندو» به کارگردانی جواد افشار از همان فصل اول توانست رگ خواب مخاطب را در دست بگیرد و آنها را تا پایان همراه خود نگه دارد و به یکی از پرترفدارترین

سریال‌های امنیتی پلیسی تلویزیون تبدیل شود. بعد هم که داستان و ماجراها به فصل دوم رسید و حال فصل سوم آن در راه است، مجموعه‌ای که فصل سوم آن محصول موسسه فرهنگی - هنری اندیشه شهید آوینی است.

فیلمنامه این مجموعه امنیتی براساس وقایع تاریخی و مستندات به رشته تحریر درآمده و همین موضوع یکی از نکاتی است که باعث شده مخاطبان بسیاری را به خود جذب کند. داستان این سریال درباره جاسوسان داخل و خارج از ایران است و اشاراتی نیز به آفاره‌ها می‌کند.

لازم به ذکر است تمامی اسامی در سریال تغییر کرده‌اند، اما اصل داستان براساس واقعیت است. در فصل دوم، محمد که یکی از شخصیت‌های اصلی بود در سکانس پایانی به شهادت رسید.

ابوالفضل صفری، تهیه‌کننده سریال تلویزیونی تمامرخ در پاسخ به این سوال که باتوجه به این‌که این مجموعه به موضوع تحریم و تروریسم اقتصادی

می‌پردازد، چطور شد چنین موضوعی را

دستمایه قرار دادید و قرار است از چه زاویه‌ای به این ماجرا نگاه کنید که برای مخاطبان هم جذابیت داشته باشد و هم به اطلاعات‌شان اضافه شود به جام جم می‌گوید: سریال تمامرخ بخش دوم یک سه‌گانه است که بخش اولش «سرجوخه» بود که ساخته و پخش شد. بخش دومش تمامرخ است و بخش سومش هم «مارماهی» است. این سه‌گانه به مسائل ساده یا

مواجهه شهروندان عادی با مسائل پیچیده امنیتی می‌پردازد.

وی ادامه می‌دهد: وقتی این سه‌گانه طراحی شد با دور جدید تحریم‌ها مصادف بود؛ یعنی در شرایطی بودیم که تحریم‌ها هر روز به شهروندان

فشار وارد می‌کرد و در این شرایط تحریمی، دشمن به دنبال تنگ‌کردن

حلقه تحریم‌ها بود. حلقه تحریم با فرآیند تحریم‌های هوشمند و به‌کارگیری لایه‌هایی از جامعه که شاید خیلی مساله‌شان مساله امنیتی، تحریم و مسائل این چنینی نباشد تنگ می‌شود؛ به همین دلیل سرویس‌های اطلاعاتی مقابل، سرمایه‌گذاری‌شان را روی مسائل عادی بردند و این سه‌گانه -که تمامرخ بخش دومش است- محصول سرمایه‌گذاری و طراحی سرویس‌های اطلاعاتی برای شهروندان عادی است که آنها را درگیر ماجرای امنیتی کند. این تهیه‌کننده در پاسخ به این سوال که آیا می‌توان گفت تمامرخ یک سریال پلیسی- امنیتی است، عنوان می‌کند: درست‌تر این است که بگوییم یک سریال خانوادگی- امنیتی است؛ یعنی در بحث امنیت کشور، میحت امنیت کلان را داریم که به معنای امنیت نرم است و امنیت نرم از آن جنس مسائل امنیتی است که خیلی ظهور و بروز ندارد؛ یعنی وقتی می‌گوییم تروریسم، تروریسم را می‌فهمید و معنایش این می‌شود شاهچراغ، حسینییه شیراز، مجلس و هر اتفاق ریز دیگری که به یاد می‌آورید. وی می‌افزاید: امنیت نرم، حوزه‌ای است که به حوزه ضد جاسوسی می‌پردازد و بدون این‌که چندان متوجه شوید خطرات و عوارض بعضی می‌تواند بزرگ‌تر از مسائل تروریستی و امنیت سخت باشد؛ یعنی در آنجا با یک تروریسم معلوم و با جلیقه و کلاشینکف طرف حساب هستید، ولی در امنیت نرم با یک فرآیند پیچیده جاسوسی طرف خواهید بود که اثرش می‌شود این‌که مثلاً مردم یک کشور در فشار بیشتری قرار بگیرند؛ یعنی عملاً مفهوم تروریسم اقتصادی با جنایت اقتصادی معادل و مساوی است؛ یعنی در غایت به این می‌پردازد که علیه یک کشور جنایت اقتصادی کرده و در هر مساله‌ای که بتوانند این قضیه را وارد می‌کنند. همه ذیل یک قصه تعریف شده تا مخاطب بتواند با آن ارتباط برقرار کند و بداند که آدم‌های شبیه خودش می‌توانند به همین راحتی درگیر چه فضاهایی شوند.

شخصیت‌ها معادل خود مردم هستند

صفری درباره این‌که آثار قبلی‌تان هم امنیتی بوده و خیلی مورد توجه مخاطب قرار گرفته است، پیش‌بینی‌تان درباره این سریال چیست و فکر می‌کنید تا چه میزان مورد توجه مخاطبان قرار بگیرد با توجه به این‌که این بار از زاویه جدید به موضوع امنیت نگاه کردید، بیان می‌کند: جنس نگاه به مسائل امنیت که همان امنیت نرم باشد شبیه «سارق روح» است؛ یعنی مسائل ساده خانوادگی به یک عارضه یا بحران تبدیل می‌شود. جنس روبه‌روشن مان، جنسی است که در سارق روح با آن مواجه بودیم. این‌که مخاطب چطور با آن ارتباط برقرار کند. درباره پیش‌بینی‌ام هم باید بگویم که به نظرم برای توده مردم جذاب است چون شخصیت‌ها معادل خود مردم هستند. وی تاکید می‌کند: در خانه امن بخش زیادی از شخصیت‌های قصه، تروریست و نیروهای امنیتی -اطلاعاتی هستند ولی در اینجا بیشتر با توده مردم و معادلات‌شان مواجه هستیم و به نظرم می‌تواند برای مردم جذاب‌تر باشد. البته باید ببینیم بازخورد هر کاری چیست، یعنی خانه امن غوغایی به پاکرد و یک اقبال بی‌نظیر و بی‌سابقه داشت و سرجوخه به شکل دیگری توده‌های دیگر را درگیر کرد و یک قصه کاملاً بدیع و ساختارشکن بود. سریال تمامرخ هم از منظر دیگری به ماجرا نگاه می‌کند. تصورم این است که برای مخاطب تلویزیون و مردم جذاب خواهد بود.

ویژه

خانه‌ای که امن است

پدیده منفوری به نام داعش درونمایه سریال «خانه امن» به کارگردانی احمد معظمی شد. در این سریال، دو مامور امنیتی به نام‌های کمال و افشین که یکی مسئول تیم ضدتروریستی و دیگری مسئول تیم مبارزه با مفاسد اقتصادی و پولشویی است شخصیت‌های اصلی سریال خانه امن را تشکیل می‌دهند. کمال طبق اخبار واصله مطلع می‌شود قرار است تیم‌های تروریستی داعش عملیات‌هایی را در ایران انجام دهند. کارگردان در این مجموعه سعی کرده نگاه متفاوت اما جذاب و ویژه‌ای به عملیات مقابله با داعش داشته باشد. در ضمن از واقعیت‌هاییز بهره گرفته و همین زاویه دید باعث شد نگاه مخاطبان گسترده‌ای را به خود معطوف کند. از طرفی مباحث کلائی نظیر پولشویی، نازکو-تروریسم (تروریسم موادمخدر)، تجارت بین‌المللی مواد مخدر، فعالیت زیرزمینی آزمایشگاه‌های تولید موادمخدر صنعتی و... نیز در این سریال در قالب داستانی جذاب روایت شد. توجه به چنین مضامینی، خانه‌امن را به یکی از سریال‌های پرمخاطب تبدیل کرد. همچنین چنین بازیگرانی که نشان از انتخاب‌های درست کارگردان برای نقش‌ها بود، توانست آن را جذاب‌تر کند.

«مارماهی»؛ آدا

این تهیه‌کننده درباره ا قرار است بعد از سریال تولید نیستیم و در هما مانده است. فیلمنامه بگیرد تولید کند. سریال شده و از شبکه سه پخ احمد معظمی ساخته صفری در پاسخ به این احمد معظمی کارگردان سپردید. برای کارگردان شد به ایشان رسیدید و مولفه‌هایی دارد که اولویت هر اثری، طراحی چنین اثری با ملودرام خارج از کشور باید اتفا باشد.

وی ادامه می‌دهد: دره از مسائل گذشت اما در همه چیز باید اجرا شود این گونه کار، اول بحث است و مساله سوم کارگز زیرگونه‌ها و مشتقاتش کار کند باید به اینها توجه صحبت از سکانسی است یک سکانس ممکن است چند پیشنهاد مطرح به جمع‌بندی رسیدیم. این تهیه‌کننده درباره گذاشتید، توضیح می‌تروریسم اقتصادی این که تمامرخ چیست صحبت‌هایم بود.

«مار توی آستین به نام «تمامرخ» از هنرمندان رد و می‌کند. می‌توان چهارم سریال از سال‌های اخیر به اکونن باید دید ک